

FORSLAG 1:

Idrettsrådet kartlegger interesse fra byens idrettsklubber for bruk av gymsalen i Ekserserhuset til idrettsaktiviteter.

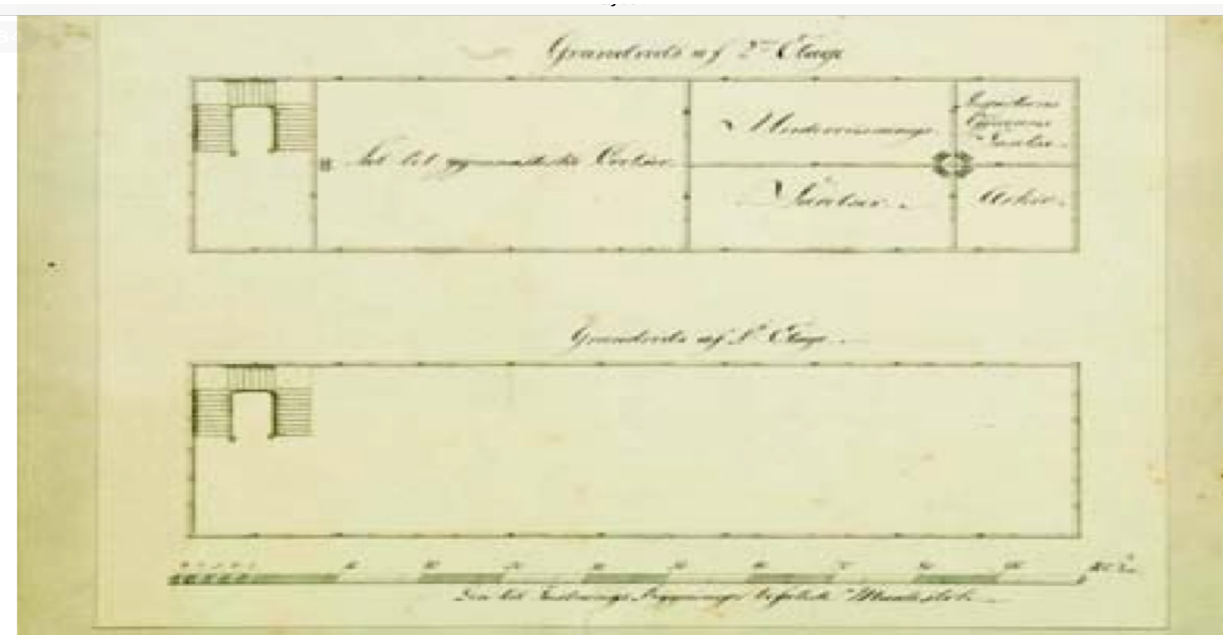
Alternativt,

Ekserserhuset er del av kulturarven til byens idrettsmiljø. I lys av brukspotensialet for byens idrettsklubber, skal Idrettsrådet arbeide for at bruk av Ekserserhusets gymsal (inkl. garderober, toalett m.v. i tilleggende bygg) snarest overføres/ tilbakeføres idrettsmiljøet. Idrettsrådet skal støtte relevante idrettsklubber i arbeidet med å utvikle Ekserserhuset til en god arena for daglig fysisk aktivitet og idrett i Kvadraturen.

A. BAKGRUNN

Ekserserhuset ble oppført i ca. 1808 som militær gymnastikk- og fektesal for tilliggende underoffiserskole. Den historiske gym- og fektesalen i 1. etg. er på ca. **360m²**.

Ill. 10. «Udkast til Exerceerhus i Christiansand ...». Utført av Benoni d'Aubert i tidsrommet 1794–1808. Sammenlignet med det som ble oppført, ser man at d'Aubert har hatt ambisjoner om en mer påkostet arkitektur enn den nøkterne, militære stil. Utført i tusj og akvarell på papir. Format 48 x 31 cm. Riksarkivet IB 1211.

I dag brukes gjerne navnene "Ekserserhuset" og "X-huset" løst om følgende bygningsmasse på hjørnet Tordenskjoldsgate/ Holbergsgate der **9 kunstnere** leier verksted/ atelier:

1. Ekserserhuset, Tordenskjoldsgt. 64 - opprinnelig gymsal (360m²) og kontor i 1.etg, nå prosjektrum samt 1 (2?) verksted. 2.etg var oppr. sovesal/ kontorer, men nå avstengt (?)
2. Underoffiserskolen, hjørnet av Tordenskjoldsgt. 64/ Holbergsgt. – tidl. garderober for gymsalen og undervisningsrom for ADH, nå 6 (5?) verksteder
3. "Tyskerbrakka" – skur i gårdsrommet, nå lager?
4. Holbergsgt. 66 – nå 2 atelier i 1. etg, og kommunal gjestekunstnerleilighet i 2. etg. (ca. 80m²)

Se tegninger i vedlegg 1, og info på kommunens webside, som opplyser at de 9 verkstedene i "X-huset og Holbergsgt. 66" har en størrelse på ca. 25-50 m².¹

B. BRUKSENDRING FRA FYSISK AKTIVITET TIL KUNSTFORMÅL:

Historikk fra 2012 rapport²:

"I rapporten "Konsept Ekserserhuset kunstnerverksteder" av 22.11.2001 poengteres det at det er en "kunstpolitisk utfordring å tilby innbyggerne (i Kristiansand) kunstopplevelser av høy kvalitet og skape gode forhold for kunsten. Tilrettelegging vil øke kunstproduksjonen og skape et mer levende og aktivt kunstmiljø i byen. Ekserserhuset, underoffiserskolen og tyskerbrakken inkl. gårdsrommet egner seg til atelier og verksteder for kunstnere.

Kommuneutvalget gjorde i 05.02.02, sak 07/02, vedtak om at – under forutsetning av nødvendig finansiering – skal Tordenskjoldsgate 64 benyttes til kunstnerverksteder i samsvar med det formål kulturdirektøren har beskrevet i brev av 22.11.01.

Kunstnerverkstedet Ekserserhuset, Tordenskjoldsgate 64, blir opprettet av Kristiansand kommune for en prøveperiode fra 01.01. 2003 til 31.12. 2006. ...

Gymsalen som Prosjektrum foreslås å prøves ut av kunstnere til forskjellige aktiviteter, formål og bruksmåter over en viss periode. ...Ordringen ble permanent i 2007. ..."

Gymsalen har dermed siden 2003 vært brukt som "prosjektrum til kunstneriske formål, herunder visuell kunst, performance, cross-over, film og lignende". Utleiepriser fra 01.01.2013³:

Pr. dag	kr 410,-
Pr. uke	kr 1230,-
For 1 mnd.	kr 3280,-
For 2 mnd.	kr 4620,-
For 3 mnd.	kr 5950,-

C. FEKTEKLUBBENS SØKNAD OM BRUK AV EKSERSERHUSETS GYMSAL

Høsten 2013 søkte Kristiansand Fektekubb om bruk av gymsalen til fektesal og kompetansesenter. Etter negativ innstilling fra kulturdirektøren, vedtok kulturstyret følgende avslagsvedtak:

¹ <http://www.kristiansand.kommune.no/no/Administrasjon/Kultursektoren/Hoyreside-forside->

² Agder Kunstsenter, 2012, "Rapport om verksteder X – huset og prosjektrummet i Kristiansand kommune", <http://www.agderkunst.no/wp-content/uploads/2012/10/Rapport-om-Verksteder-X-huset-og-prosjektrummet-2012.pdf>

³ <http://www.agderkunst.no/atelierer/prosjektrummet-x-huset/>

"Vedtak:

1. Søknadene om bruk av Ekserserhuset avslås. Den omsøkte bruken er ikke innenfor vedtatte retningslinjer. (3/6)
2. Kulturstyret ser med velvilje på den aktiviteten som fekteklubben ønsker å drive. Det anbefales derfor at man tar kontakt med KNAS for å sjekke muligheten for leie av tomme lokaler KNAS har f.eks i Marvika. (Enst.)" ⁴

D. HVORFOR EKSERSERHUSET ØNSKES TILBAKEFØRT IDRETTE:

1. Mange av byens idrettsklubber får ikke nok halltid til sine grupper og aktiviteter, noe som går utover kvalitet og muligheter i treningstilbudet. Gymsalen i Ekserserhuset på 360m2 er stor og lys, luftig og med flott takhøyde. Den har karakter og "sjel", samt en sentral beliggenhet i Kvadraturen og gode transportforbindelser. Gymsalen har et stort potensiale som et usedvanlig attraktivt treningslokale for mange av byens idretter.
2. Dagens benyttelse av Ekserserhusets gymsal til prosjektrom gir generelt et lavt daglig "aktivitetsnivå" og brukerantall.

"Prosjektrommet har vært utleid i 15 uker i 2010. Lokalet er også brukt i perioder til arbeid med egne verk av leietakere i X-huset".⁵ (Med "leietakere i X-huset" menes de 9 som leier verksted/ atelier i Ekserserhuset/Underoffiserskolen og Holbergsgt. 66.)

Iflg rapport fra 2012, var det i årene 2010 og 2011 til sammen 18 leietagere av gymsalen/prosjektrommet, dvs 9 stk pr år. De fleste benyttet gymsalen til utstillinger, men også til en kulturkveld for Liberiansk organisasjon og et lanseringsarrangement for bladet "Faktor-X".⁶

I 2013 fikk 2 kunstnere leie gymsalen i 3 måneder hver, til bruk som arbeidsrom. Såvidt vites ble det ikke holdt utstillinger i gymsalen etter de respektive arbeidsperiodene. Slike prosjekt-/ arbeidsaktiviteter trenger ikke en "krembeliggenhet" i Kvadraturen, men kunne med fordel legges til "tomme lokaler KNAS har f.eks. i Marvika", ref. kulturstyrets vedtak 59/13. I stedet burde idrettsaktiviteter (særlig for barn og unge), f.eks. fekting, turn, basistrening/ Barnas Idrettsskole, volleyball m.m. kunne få bruke og utvikle gymsalen til et trivelig og sentralt treningslokale med gode bussforbindelser, i motsetning til lokaler i Marvika.

3. Ekserserhuset er del av kulturarven til byens idrettsmiljø, og byens idrettsklubber har en naturlig tilhørighet og eierskap i den historiske gymsalen. Tilbakeføring av Ekserserhuset til idretten vil være med på å gi barn og unge et unikt, inspirerende og historisk treningslokale.
4. Tilbakeføring av Ekserserhuset til opprinnelig, lokalhistorisk bruk samsvarer med Kristiansands kulturstrategi 2013-2023 ⁷:

⁴ Fekteklubbens søknad, kulturdirektørens innstilling og andre sakspapirer finnes her:

<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/krs/AgendaItems/Details/15001081>

⁵ Årsmelding 2010 Agder Kunstsenter, <http://www.agderkunst.no/wp-content/uploads/2011/12/Årsmelding-liten.pdf>, s. 14.

⁶ Agder Kunstsenter, 2012, "Rapport om verksteder X – huset og prosjektrommet i Kristiansand kommune", <http://www.agderkunst.no/wp-content/uploads/2012/10/Rapport-om-Verksteder-X-huset-og-prosjektrommet-2012.pdf>

⁷ <http://www.kristiansand.kommune.no/no/Administrasjon/Kultursektoren/Kulturnytt/I-mal-med-Kulturstrategi-for-2013-2023/>

FOKUSOMRÅDER	TILTAK/ INITIATIV
Arenautvikling i Kvadraturen Synliggjøring av kulturarven Kvadraturen – det viktigste kulturminnet Arrangementer	• Ekserserhuset utvikles til arena for daglig fysisk aktivitet og idrett i Kvadraturen • Lokalidrettens kulturarv synliggjøres og videreføres • Høyt daglig aktivitetsnivå • Synergier med andre aktiviteter, arrangement og møtesteder for barn og ungdom i Kvadraturen, ref. også utviklingsplaner/ønsker for Kvartal 5
Kompetansesentre Kultur og næring Talentutvikling	Bruk av Ekserserhuset til/ ifm: • styrking og nyetablering av kompetansesentre for relevante idretter, f.eks. nasjonalt kompetansesenter i sabelfekting (olympisk idrettsgren der byens fekteklubb foreløpig er "landsledende") • utvikling av lokal og regional trenerekspertise for relevante idretter • forskningsprosjekter innen idrett/ folkehelse, idrett/ næring m.v • talentutviklingsprosjekter i samarbeid med UiA, KIA, andre
Internasjonal orientering Internasjonale Kristiansand	Bruk av Ekserserhuset til/ ifm: • utvekslinger med internasjonale idrettsmiljø f.eks. de i Kristiansands vennskapsbyer • utvikling av internasjonalt idrettsfaglig nettverk • innhenting av viktig kompetanse og ekspertise fra internasjonale idrettsmiljø til Kristiansand

Så lenge idrett klassifiseres som del av kulturfeltet, dvs idrett defineres til en kulturkategori på linje med kunst, musikk, film osv, savner vi et aktivt engasjement og konkrete initiativ fra Kulturdirektørens stab ift idrettens deltagelse i byens innsats-/fokusområder for kultur. På samme måte som Kulturdirektørens stab gjør innsats med kunstprosjekter/ tiltak⁸, ønsker vi at Kulturdirektørens stab kunne jobbe aktivt for å få til prosjekter og støtteordninger der idretten kan være i fokus, eller i det minste delta. Her burde være et stort potensiale for samlende "fyrårnsprosjekter", f.eks. samarbeidprosjekter og internasjonale prosjekter, slik det finnes for andre kulturkategorier. Et første skritt kan være at Kulturdirektøren støtter tilbakeføring av Ekserserhuset til byens idrettsmiljø.

FORSLAG 2:

Idrettsrådet skal arbeide for å få etablert kommunale støtteordninger for **kompetanseutvikling** innen idrettsfeltet (trenere, dommere, arrangør, folkehelse, integrering/ inkludering m.m.), herunder gjennom **internasjonale utvekslinger**. Fokus i kommunale idrettspolitiske diskusjoner er nesten alltid på anlegg, og man taper av syne kompetanse- og organisasjonsutvikling.

Tidligere inkluderte støtteordning for kulturtiltak en egen kategori som gjaldt utvekslinger med vennskapsbyer. Denne ble fjernet for over 5 år siden, og det virker ikke som det finnes

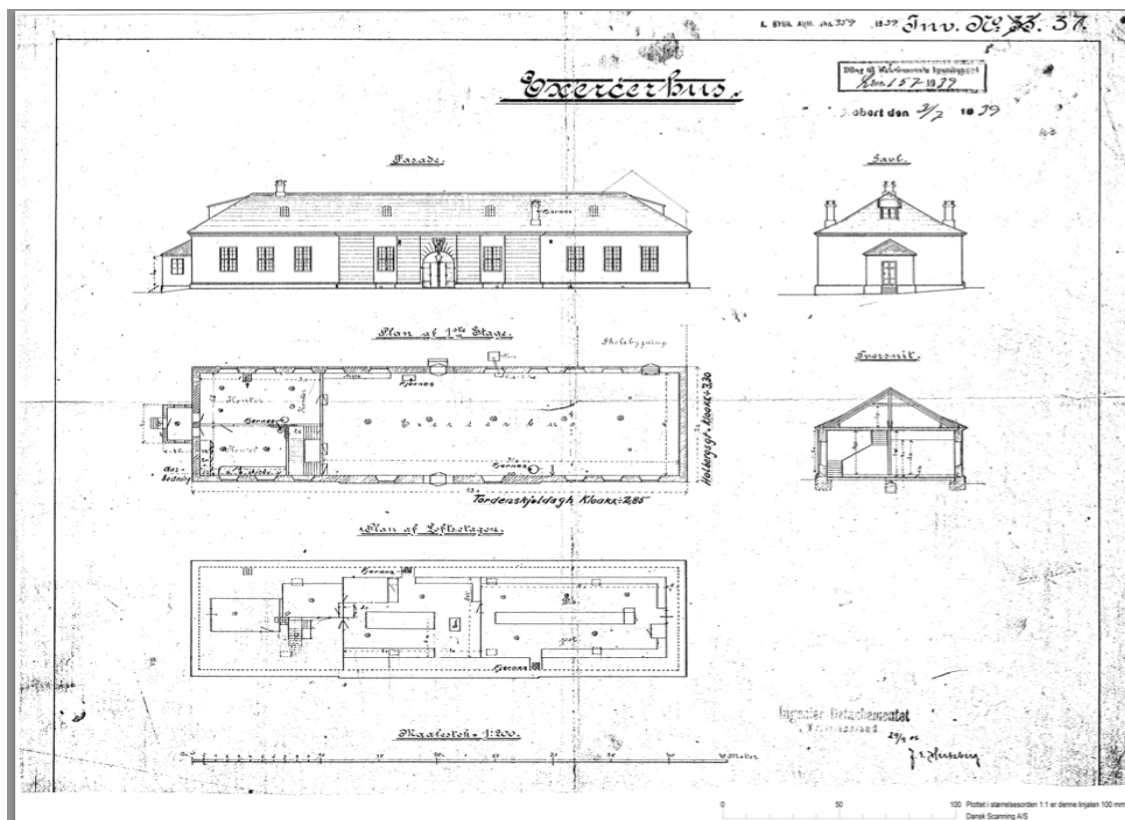
⁸ F.eks. "Artist in Residence" ordning med gratis gjestekunstnerleilighet, "CreArt"-prosjektet der kommunen må "matche" beløpet av EU-støtte, kulturstyrets ekstrabevilgning i okt. 2013 til studiereise for forskjellige kulturarbeidere.

kommunale støtteordning for innhenting av idrettsekspertise som ikke finnes lokalt eller regionalt, og i noen tilfeller heller ikke nasjonalt.

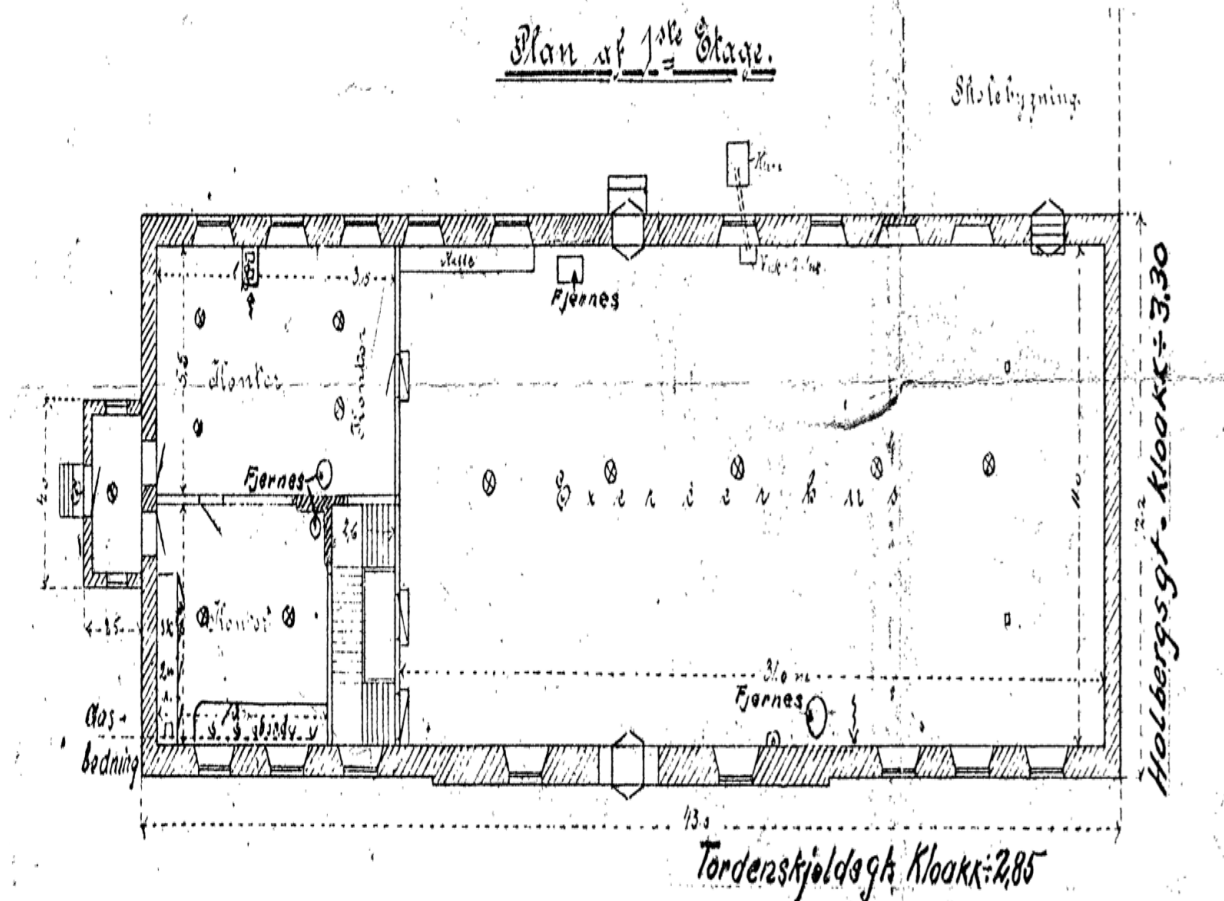
På samme måte som innen kunstaktiviteter⁹, bør kommunen ha ordninger for å støtte innflyt og innhenting av viktig/ nødvendig idrettsekspertise og idrettsfaglige ressurspersoner til byen, for på denne måten å støtte kvalitetsheving og mangfold i lokalidretten, og et variert idrettstilbud i regionen.

⁹ Se note 8.

The architectural site plan shows a school complex with several buildings. A red rectangular area is highlighted in the lower-left, with an arrow pointing to it from the text "Ekerserhuset - Gymsalen ca. 360 m²". To the right of this area is a building labeled "Tyskerbrakka". Further right is a large building complex with multiple rooms numbered (e.g., 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147, 149, 151, 153, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 175, 177, 179, 181, 183, 185, 187, 189, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 203, 205, 207, 209, 211, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235, 237, 239, 241, 243, 245, 247, 249, 251, 253, 255, 257, 259, 261, 263, 265, 267, 269, 271, 273, 275, 277, 279, 281, 283, 285, 287, 289, 291, 293, 295, 297, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 321, 323, 325, 327, 329, 331, 333, 335, 337, 339, 341, 343, 345, 347, 349, 351, 353, 355, 357, 359, 361, 363, 365, 367, 369, 371, 373, 375, 377, 379, 381, 383, 385, 387, 389, 391, 393, 395, 397, 399, 401, 403, 405, 407, 409, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 423, 425, 427, 429, 431, 433, 435, 437, 439, 441, 443, 445, 447, 449, 451, 453, 455, 457, 459, 461, 463, 465, 467, 469, 471, 473, 475, 477, 479, 481, 483, 485, 487, 489, 491, 493, 495, 497, 499, 501, 503, 505, 507, 509, 511, 513, 515, 517, 519, 521, 523, 525, 527, 529, 531, 533, 535, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 555, 557, 559, 561, 563, 565, 567, 569, 571, 573, 575, 577, 579, 581, 583, 585, 587, 589, 591, 593, 595, 597, 599, 601, 603, 605, 607, 609, 611, 613, 615, 617, 619, 621, 623, 625, 627, 629, 631, 633, 635, 637, 639, 641, 643, 645, 647, 649, 651, 653, 655, 657, 659, 661, 663, 665, 667, 669, 671, 673, 675, 677, 679, 681, 683, 685, 687, 689, 691, 693, 695, 697, 699, 701, 703, 705, 707, 709, 711, 713, 715, 717, 719, 721, 723, 725, 727, 729, 731, 733, 735, 737, 739, 741, 743, 745, 747, 749, 751, 753, 755, 757, 759, 761, 763, 765, 767, 769, 771, 773, 775, 777, 779, 781, 783, 785, 787, 789, 791, 793, 795, 797, 799, 801, 803, 805, 807, 809, 811, 813, 815, 817, 819, 821, 823, 825, 827, 829, 831, 833, 835, 837, 839, 841, 843, 845, 847, 849, 851, 853, 855, 857, 859, 861, 863, 865, 867, 869, 871, 873, 875, 877, 879, 881, 883, 885, 887, 889, 891, 893, 895, 897, 899, 901, 903, 905, 907, 909, 911, 913, 915, 917, 919, 921, 923, 925, 927, 929, 931, 933, 935, 937, 939, 941, 943, 945, 947, 949, 951, 953, 955, 957, 959, 961, 963, 965, 967, 969, 971, 973, 975, 977, 979, 981, 983, 985, 987, 989, 991, 993, 995, 997, 999, 1001, 1003, 1005, 1007, 1009, 1011, 1013, 1015, 1017, 1019, 1021, 1023, 1025, 1027, 1029, 1031, 1033, 1035, 1037, 1039, 1041, 1043, 1045, 1047, 1049, 1051, 1053, 1055, 1057, 1059, 1061, 1063, 1065, 1067, 1069, 1071, 1073, 1075, 1077, 1079, 1081, 1083, 1085, 1087, 1089, 1091, 1093, 1095, 1097, 1099, 1101, 1103, 1105, 1107, 1109, 1111, 1113, 1115, 1117, 1119, 1121, 1123, 1125, 1127, 1129, 1131, 1133, 1135, 1137, 1139, 1141, 1143, 1145, 1147, 1149, 1151, 1153, 1155, 1157, 1159, 1161, 1163, 1165, 1167, 1169, 1171, 1173, 1175, 1177, 1179, 1181, 1183, 1185, 1187, 1189, 1191, 1193, 1195, 1197, 1199, 1201, 1203, 1205, 1207, 1209, 1211, 1213, 1215, 1217, 1219, 1221, 1223, 1225, 1227, 1229, 1231, 1233, 1235, 1237, 1239, 1241, 1243, 1245, 1247, 1249, 1251, 1253, 1255, 1257, 1259, 1261, 1263, 1265, 1267, 1269, 1271, 1273, 1275, 1277, 1279, 1281, 1283, 1285, 1287, 1289, 1291, 1293, 1295, 1297, 1299, 1301, 1303, 1305, 1307, 1309, 1311, 1313, 1315, 1317, 1319, 1321, 1323, 1325, 1327, 1329, 1331, 1333, 1335, 1337, 1339, 1341, 1343, 1345, 1347, 1349, 1351, 1353, 1355, 1357, 1359, 1361, 1363, 1365, 1367, 1369, 1371, 1373, 1375, 1377, 1379, 1381, 1383, 1385, 1387, 1389, 1391, 1393, 1395, 1397, 1399, 1401, 1403, 1405, 1407, 1409, 1411, 1413, 1415, 1417, 1419, 1421, 1423, 1425, 1427, 1429, 1431, 1433, 1435, 1437, 1439, 1441, 1443, 1445, 1447, 1449, 1451, 1453, 1455, 1457, 1459, 1461, 1463, 1465, 1467, 1469, 1471, 1473, 1475, 1477, 1479, 1481, 1483, 1485, 1487, 1489, 1491, 1493, 1495, 1497, 1499, 1501, 1503, 1505, 1507, 1509, 1511, 1513, 1515, 1517, 1519, 1521, 1523, 1525, 1527, 1529, 1531, 1533, 1535, 1537, 1539, 1541, 1543, 1545, 1547, 1549, 1551, 1553, 1555, 155

**1. etg – oprindelig gymsal og kontorer,
nå 1-2 verksteder og 360m2 prosjektrum**

**"UNDEROFFISERSKOLEN", ADHs ombyggingsforslag fra 1993 –
undervisningsrom og garderober i 1. etg.**

NB vi har ikke funnet tegninger som viser hvordan Underoffiserskolen er inndelt/
innredet for nåværende bruk (5-6 kunstnerverksteder)

